

SM15

Vijf keuzes voor de paniekzaaier

Welke keuzes hebben de paniekzaaier, de antivaccinist en de samenzweringstheorist zodra hun verhaal zijn *debunked*? Paniek en twijfel zijn namelijk razendsnel gezaaid maar heel moeilijk uit te roeien. De nuance, observatie, onderzoek, feiten en bewijs zijn, helaas, geen goede onkruidbestrijders. Wie het eerst komt, wie het eerst ‘maait’.

Fake news verspreiden — of het zelf creëren — heeft direct drie voordelen:

- 1 — *Het lijkt alsof je een primeur hebt*
- 2 — *Het plaatst je in het middelpunt van de belangstelling*
- 3 — *We houden van schandalen*

De uitdrukking ‘het nieuws ging rond als een lopend vuurtje’ is door de (a)sociale media van de 21e eeuw zowat betekenisloos gemaakt. Nieuws verspreid zich sneller dan ooit en fake news zo mogelijk nog sneller. Neem nou bijgaand bericht op NU-nl. Met het seizoen van verkoudheid, griep en Corona voor de deur, slaat de ongenueanceerd over vaccinaties alweer net zo hard toe als tijdens het hoogtepunt van de pandemie. Het is dé tijd voor paniek- en twijfelzaaiers.

Dit artikel is een prachtig voorbeeld van op wetenschap gebaseerde genuanceerdheid. Rustig, weloverwogen en met onderzoek, feiten en bewijsmateriaal wordt het fake news ontkracht, *debunked* en ongeldig verklaard. Maar dan is de originele boodschap al in razend tempo verspreid. Wie is er dan nog geïnteresseerd in de nuance? Wie leest dat dan nog?

Nadat zijn ‘theorie’ is ontkracht, staat degene die het fake news heeft verspreid voor een aantal keuzes:

- 1 — *De nieuwe informatie die bewijst dat het allemaal niet klopt volledig negeren en een ándere leugen verspreiden.*
- 2 — *De bron of de persoon die het fake news heeft debunked in een kwaad daglicht stellen zonder op de inhoud van de argumentatie in te gaan.*
- 3 — *Verwijzen naar ándere mensen die soortgelijk fake news verspreiden en die daar níet op zijn aangesproken.*
- 4 — *Verontwaardigd, geïrriteerd, boos of agressief reageren en verwijzen naar de complottheorieën van de deep state, de elite en de falende huidige regering.*

5 – Tot het inzicht komen dat het verspreide nieuws inderdaad onwaar is, toegeven dat het fout was en publiekelijk het ongelijk bekennen, met bijbehorende excuses.

Welke van deze vijf keuzes denk jij dat de paniekzaaier in kwestie nu gaat nemen?

'NUcheckt: Overheid beweert terecht dat coronavaccin virusverspreiding tegengaat'

<https://www.nu.nl/coronavirus/6229482/nucheckt-overheid-beweert-terecht-dat-coronavaccin-virusverspreiding-tegengaat.html>

Meer weten?

<https://www.bol.com/nl/nl/p/de-mens-als-grens/9300000128941910/>

De mens als grens – Over de onbuigzame barrières van ons bestaan
